

پژوهشنامه‌ی مدیریت اجرایی

دانشگاه مازندران

سال دوازدهم، شماره‌ی ۲۳، نیمه‌ی اول ۱۳۹۹

ارزیابی کارآبی گروه‌های آموزشی دانشگاه از مناظر آموزشی، پژوهشی و کارآفرینانه

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۱/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۳۱

* سارا مجیدی

** حمیدرضا فلاح لاجیمی

*** عبدالحمید صفائی قادیکلابی

doi: 10.22080/jem.2020.18140.3117

چکیده

ماموریت اصلی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی آموزش و پژوهش می‌باشد که تاثیر عمده‌ی ای بر رشد و توسعه کشور ایفا می‌کنند. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به طور فزاینده‌ی ای علاقمند به ارزیابی عملکرد واحد‌های آموزشی خود، از نظر عملکرد آموزشی و عملکرد پژوهشی هستند، چرا که ارزیابی عملکرد علاوه بر پیچیدگی، نقش بسزایی در ارتقا کیفی دانشگاه دارد. هدف تحقیق حاضر، ارزیابی عملکرد آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی گروه‌های آموزشی دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران طی سال‌های ۹۷-۹۴ می‌باشد که ورودی‌ها و خروجی‌های موثر از طریق بررسی ادبیات و نظر خبرگان تعین شده و از روش بهترین-بدترین جهت تعیین اوزان ورودی و خروجی‌ها استفاده شده‌است. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد مهمترین بعد در عملکرد دانشگاهی، بعد آموزشی بوده و بعد پژوهشی و کارآفرینی تقریباً اهمیت یکسانی برای عملکرد گروه‌های آموزشی دارند. همچنین با توجه به ماهیت عملکردی دانشگاه در توسعه، نیاز است تمرکز گروه‌های آموزشی در حداکثر کردن خروجی‌ها باشد. متغیرهای خروجی تعداد پذیرفتۀ شدگان در مقاطع تحصیلات تكمیلی، طرح‌های پژوهشی مورد تصویب دانشگاه و درآمد حاصل از پروژه‌های صنعتی به ترتیب در ابعاد آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی دارای بشرطین اهمیت می‌باشند. نتیجه حاصل از آزمون ویلکاکسون نشان می‌دهد که رتبه‌های عملکردی هر یک از گروه‌های آموزشی در ابعاد عملکردی مستقل از هم نیست و ارتباط این ابعاد را تأکید می‌کند. استفاده از روش پیشنهادی در این تحقیق می‌تواند برای ارزیابی عملکردی گروه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها برای تعیین ضعف‌ها و نقاط بهبود موثر باشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد، کارآبی، روش بهترین بدترین، گروه‌های آموزشی، دانشگاه مازندران.

* دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی-تحقیق در عملیات، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه مازندران، بیلسر، ایران (sara74majidi@yahoo.com)

** نویسنده مسئول، استادیار گروه مدیریت صنعتی، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه مازندران، بیلسر، ایران (h.fallah@umz.ac.ir)

*** استاد گروه مدیریت صنعتی، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه مازندران، بیلسر، ایران (ab.safaei@umz.ac.ir)

۱. مقدمه

امروزه در بین جوامع رقابت به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است. برای حضور در این رقابت و پیشرفت در این مسیر تاثیر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را نباید نادیده گرفت. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی نقش مهمی در توسعه جامعه و ایجاد آینده‌ای پایدار ایفا می‌کنند (Liu و Li^۱, ۲۰۱۵). مراکز آموزش عالی، دارای نقشی راهبردی در توسعه توانمندی‌های جامعه هستند. پژوهش‌های پایه‌ای به عنوان یک عامل مهم در توسعه اقتصادی به شمار می‌رود، زیرا یک موتور قدرتمند برای هدایت توسعه فناوری‌های جدید با ارائه اکتشافات علمی و نوآوری‌های تکنولوژیکی است (منگ و همکاران^۲, ۲۰۰۶). دانشگاه‌ها در توسعه سرمایه انسانی و ارائه دانش جدید نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند و به عنوان یک منبع بی‌پایان از دانش و توانایی‌های تکنولوژی، محسوب می‌شوند. علاوه بر پرورش فارغ التحصیلان و محققان، دانشگاه‌ها باید از طریق مکانیسم انتقال دانش، پیوند بین کسب و کار و دانشگاه‌ها را تقویت کنند. مشارکت بین دانشگاه و صنعت به تعامل بین دو بازیگر بستگی دارد. دانشگاه‌ها دارای امکانات فیزیکی مناسب و اعضای علمی می‌باشند که به کشفیات علمی و پیشرفت‌های تکنولوژیک دست پیدا می‌کنند. با این حال برای توسعه فن آوری‌های جدید، قابل اجرا و موفق به دانش کسب و کار نیاز است. از طرفی صاحبان صنایع به فعالیت‌های اجرایی نزدیک تر بوده و در نتیجه با نیازهای موجود آشنایی بیشتر دارند (Mirabint و همکاران^۳, ۲۰۱۵). به همین دلیل بررسی کارآیی گروه‌های دانشگاهی در ابعاد مختلف، باید در تحقیقات لحاظ شود. کارایی بیانگر این مفهوم است که یک سازمان در یک دوره‌ی زمانی مشخص، تا چه اندازه توانسته از منابع خود در راستای تولید استفاده کند. به گفته‌ی دیگر کارایی میزان مصرف منابع برای تولید مقدار معینی محصول است (مهرگان, ۱۳۸۷). رقابت شدید دانشگاه‌ها و تلاش آنها برای ارائه خدمات با بالاترین سطح کیفیت، موجب افزایش

¹ Liu & Li

² Meng et al

³ Berbegal-Mirabent et al

روز افرون نیاز به ارزیابی کارآیی آنها در تمامی زمینه های عملکردی شده است. ارزیابی عملکرد دانشگاه عبارت است از فرآیند سنجش جامع عملکرد دانشگاهها و مرکز آموزش عالی در قالب عباراتی نظیر کارآیی، اثربخشی، توانمندسازی و قابلیت پاسخگویی در چارچوب اصول و مفاهیم علمی مدیریت برای تحقق اهداف و وظایف سازمانی (عالی پور و نصری، ۱۳۹۶). هدف ارزیابی به منظور بهبود عملکرد مدیریت، تغییر استراتژی یا افزایش تولید است. سازمان ها از ابزارها و روش های ارزیابی عملکرد جهت تصریح عملکرد افراد و روش های عملیاتی استفاده می کنند (مونتونری و همکاران^۱، ۲۰۱۱).

نقش گروه های آموزشی دانشگاهها در سه حوزه آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی کلیدی بوده و می تواند به ارتقاء آنها، گروه، دانشکده، دانشگاه و توسعه کشور کمک نماید. در حال حاضر در نظام آموزشی دانشگاه مازندران ارزیابی دقیق، کارا و منظمی برای ارزیابی گروه های آموزشی وجود ندارد. در این صورت، هدفگذاری و نیز روند آینده برای مسیر پیشرفت مشخص نمی شود و چه بسا گروه های آموزشی در هر سال، به صورت روتین فقط به امر آموزش و پژوهشی بدون اهداف عملیاتی مشخصی می پردازند. در حال حاضر تنها سیستم ارزیابی که به صورت منظم و طی هر نیمسال انجام می شود، سیستم ارزیابی دانشجویان از منظر آموزش می باشد و سیستم ارزیابی عملکرد گروه های آموزشی از منظر آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی توأمان وجود ندارد. لذا مسئله اصلی تحقیق حاضر، ارائه مکانیزمی جهت ارزیابی کارآیی گروه های آموزشی دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران از سه منظر آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی می باشد. مهمترین نوآوری تحقیق حاضر در ارزیابی همزمان عملکرد گروه های آموزشی در حوزه آموزش، پژوهش و کارآفرینی می باشد که در تحقیقات قبلی عموما بر بعد آموزشی (فونتس و همکاران، ۲۰۱۶؛ لیانگ و همکاران، ۲۰۱۱)، پژوهشی (لیانگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ تانسولیس و همکاران، ۲۰۱۸) و یا دو بعد آموزشی-

¹ Montoneri et al

پژوهشی(باررا و زوتی، ۲۰۱۶؛ یانگ و همکاران، ۲۰۱۸؛ کوکسال و نالکاسی، ۲۰۱۶) توجه شده است.

در این تحقیق ابتدا مروری بر ادبیات و تحقیقات انجام شده در این حوزه پرداخته می‌شود. در گام بعدی روش شناسی و مراحل انجام تحقیق حاضر بیان شده و در گام بعد مدل پیشنهادی ارائه و کارآیی گروههای آموزشی محاسبه می‌شود. گام بعدی تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از تحقیق را نشان داده و در نهایت نتیجه گیری از ارائه این تحقیق و پیشنهاداتی جهت تحقیقات آتی آورده شده است.

۲. پیشینه پژوهش

توسعه سرمایه انسانی و ایجاد دانش جدید، عوامل اساسی برای اقتصاد ملی هستند که در سطح بین المللی رقابت می‌کنند. تعیین اینکه چه جنبه‌های آموزش باید بهبود یابد تا بتوانند کارآیی بیشتری داشته باشند بسیار مفید هستند. بنابراین، هر نظام آموزشی پویا برای رویارویی با هرگونه تغییر و تحول، به ارزیابی نیازمند است. در گذشته فعالیت دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و عملکرد آن‌ها منحصر به فرد و بر سیستم آموزشی متمرکز بوده است. اهمیت آموزش در پیشرفت دانش و توسعه جهانی مشهود است. دولت‌ها هر ساله برای بهبود استانداردهای آموزش و پرورش، بودجه سرمایه گذاری خود را افزایش می‌دهند. با توسعه جامعه، کارکردهای دانشگاهها گسترش یافته و استاندارد شده است، به عنوان مثال، رشد و پرورش استعداد (عملکرد آموزشی)، پژوهش‌های علمی (عملکرد پژوهشی) و ارائه خدمات (عملکرد کارآفرینانه) به سه اصل اساسی در دانشگاه‌های مدرن تبدیل شده‌اند(یانگ و همکاران ، ۲۰۱۸) به دنبال پیشرفت دانش در زمینه‌های مختلف، بسیاری از انواع گروههای پژوهشی در جوامع ایجاد شده است. شرکت‌های خصوصی واحد‌های تحقیق و توسعه خود را تشکیل داده، دولت‌ها و سازمان‌های غیر انتفاعی بخش‌های تحقیقاتی را برای تجزیه و تحلیل مسائل و سیاست عمومی به کار می‌برند و دانشگاه‌ها شامل اشکال متنوعی از گروههای تحقیقاتی می‌شوند

(لی و همکاران، ۲۰۱۴) بی تردید تفاوت های بزرگی در عملکرد دانشگاهها وجود دارد و دانشگاهها و مراکز آموزشی به طور فزاینده ای علاقمند به ارزیابی کارآیی گروههای آموزشی، از نظر عملکرد آموزشی و عملکرد پژوهشی هستند (دی وايت و روگ، ۲۰۱۰). گروههای تحقیقاتی شامل دانشجویان، استادی و محققان هستند که فعالیت خود را بر توسعه مدل، تکنیک، ابزار، روش و ایده ها متمرکز می کنند که به پیشرفت علم کمک می کند. با در نظر گرفتن دانشگاه به عنوان یک سازمان، ارزیابی کارآیی اعضای هیئت علمی جهت رسیدن به اهداف، یعنی تعلیم نیروی انسانی و تولید علم، امری لازم و ضروری می باشد (محمدی، ۱۳۸۹). گروههای آموزشی دانشگاهی مهم ترین بخش یک سیستم پژوهشی در هر جامعه هستند، زیرا آنها در مورد تغییرات و تناقض ها در محیط پیرامون حساس هستند (ساکاتو و همکاران، ۲۰۱۸). در سال های اخیر اهمیت تحقیقات دانشگاهی برای توسعه اجتماعی و اقتصادی به طور فزاینده ای افزایش یافته است. مأموریت اصلی یک دانشگاه کسب و انتقال دانش است. اولی از طریق تحقیق و دومی از طریق تدریس محقق می شود (کاوو و هوآنگ، ۲۰۰۸). کیفیت پژوهش عاملی است که دانشگاههای برتر را از رقبای خود جدا می کند. علیرغم اهمیت آشکار پژوهش در دانشگاهها و موسسات تحقیقاتی، ارزیابی علمی یک پژوهش بسیار حائز اهمیت است (کورهونن و همکاران، ۲۰۰۱). دانشگاهها در توسعه سرمایه انسانی و در ارائه دانش جدید نقش بسیار مهمی ایفا می کنند و به عنوان یک منبع بی پایان از دانش و توانایی های تکنولوژی، محسوب می شوند. علاوه بر پرورش فارغ التحصیلان و محققان، دانشگاهها باید از طریق مکانیسم انتقال دانش، پیوند بین کسب و کار و دانشگاهها را تقویت کنند. بنابراین، دانشگاهها نقش های سنتی تدریس و تحقیق خود را گسترش داده و در نهایت نقش خود را در جامعه و ارزیابی روابط خود با جوامع و ذینفعان بازنگری می کنند (میرابن特 و همکاران، ۲۰۱۵). از آنجایی که دانشگاهها به تدریج به مرکز سیستم تولید دانش تبدیل می شوند، نقش آنها در نوآوری، بیشتر می شود. به دنبال چنین نقشی، دانشگاهها تشویق می شوند که زمینه همکاری بین دانشگاه و صنعت

را فراهم کنند (هوآنگ و چین ، ۲۰۱۷). ارزیابی فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها به عنوان یک عامل اصلی در ارزیابی سیستم‌های دانشگاهی تبدیل شده است و سیستم‌های ارزیابی خاص در بسیاری از کشورها (به عنوان مثال در ایالات متحده آمریکا، انگلستان، ایتالیا و استرالیا) توسعه یافته است که به طور مداوم با توجه به تغییرات بهبود می‌یابند (آگاستیس و همکاران ، ۲۰۱۲). دانشگاه‌ها جهت شناسایی مشکلات و عارضه یابی در فرآیندهای عملکردی خود باید سیستم ارزیابی کارآیی مناسبی داشته و پیوسته بهبود کارآیی را مدنظر قرار دهند. این ارزیابی، هم آنان را از نقاط ضعف و قوت مطلع می‌سازد و هم راهکارهای بهبود و مسیر پیشرفت را مشخص می‌کند.

در سال‌های اخیر مطالعات متعددی برای تجزیه و تحلیل کارآیی در دانشگاه‌ها انجام شده است. در تحقیق مونتونی و همکاران(۲۰۱۲)، از تحلیل پوششی داده‌ها برای محاسبه کارآیی نسبی دانشجویان سال اول در ۱۸ کلاس دانشگاه‌های تایوان استفاده شده است که همزمان دو مقوله آموزش اساتید و یادگیری دانشجویان در مدل ارزیابی لحاظ شده بود. پس از مرور ادبیات و شناسایی متغیرهای ورودی و خروجی، دو متغیر ورودی و دو متغیر خروجی برای ارزیابی انتخاب شدند. در نهایت به ارائه راهکارهایی برای بهبود هر یک از DMU ها با توجه به نقاط ضعف آنها پرداختند. بسته و همکاران (۱۹۸۳) به سنجش کارآیی نسبی برنامه‌های آموزشی در یک دانشکده علوم اجتماعی پرداخته اند. برنامه‌های آموزش و پیورش به گونه‌ای بود که خروجی‌ها درآمد حاصل از دولت ، تعداد دانشجویانی و رضایت کارفرما از آموزش دانشجویان بود. این خروجی‌ها اهداف برنامه ریزی قابل توجهی را نشان داده است. ورودی تعداد دانشجویان، تعداد مربیان، امکانات برای هر برنامه و هزینه‌های آموزشی مستقیم بود. نویسنده‌گان این مقاله نشان دادند که چگونه می‌توان از ارزیابی عملکرد در بهبود برنامه‌ها، شروع برنامه‌های جدید یا توقف برنامه‌های ناکارآمد استفاده کرد. مقاله تران و ویلانو (۲۰۱۷) به تجزیه و تحلیل عملکرد موسسات آموزش عالی در ویتنام پرداخته که از تجزیه و تحلیل پوششی داده‌های نیمه پارامتری دو مرحله‌ای برای تخمین کارآیی ۵۰ دانشکده

و بررسی تاثیر عوامل مختلف بر عملکرد آنها استفاده شده است. نتایج در نمونه مورد نظر نشان می دهد که هنوز راه های بالقوه برای بهبود عملکرد موجود وجود دارد و لازم به ذکر است که ناکارآمدی موسسات آموزش عالی به طور کامل نتیجه عملکرد مدیریتی نیست، بلکه تحت تاثیر عوامل دیگر مانند موقعیت، سن و هزینه های تحصیل است. استرن و همکاران (۱۹۹۴) بازده نسبی ۲۱ دانشکده علمی دانشگاه بن گوریون را مورد بررسی قرار دادند. هزینه های عملیاتی و حقوق به عنوان ورودی در نظر گرفته شد در حالی که کمک های مالی، نشریات، دانشجویان تحصیلات تكمیلی و ساعت های تماس به عنوان خروجی مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل نشان دهنده کاهش هزینه های عملیاتی در ۱۰ بخش می باشد. یارمحمدیان و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش خود یک سیستم پیشنهادی از شاخص های استراتژیک بر اساس الگوی کارت امتیازی متوازن به منظور ارزیابی عملکرد برنامه استراتژیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان ارائه کرده اند. این تحقیق از چهار منظره رشد و یادگیری، مالی، مشتری و فرآیند داخلی مورد بررسی قرار گرفته است. قمی و همکاران (۱۳۹۶) به ارزیابی عملکرد پژوهشی یک دانشگاه دولتی از طریق دانشکده های تابعه آن و با استفاده از روش تحلیل پوششی داده های شبکه ای پرداخته اند. نتایج حاصله حاکی از فقدان کارآبی نسبی دو دانشکده در دانشگاه مورد بررسی است و یافته های تحقیق بیانگر ضرورت توجه جدی به تقویت منابع و بسترها لازم برای رشد فعالیتهای پژوهشی در دانشگاهها می باشد. محمدی (۱۳۸۹) در تحقیق خود با استفاده از کارنامه هوشمند به بررسی تاثیر آگاهی از ارزیابی عملکرد اعضای هیئت علمی و افزایش کیفیت فعالیت های علمی، پژوهشی و اجرایی پرداخت. به همین منظور با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ۴۸۲ نفر از اعضای هیئت علمی انتخاب شدند. برای ارزیابی عملکرد پرسشنامه تهیه شد که نتیجه نهایی این ارزیابی تحت عنوان کارنامه هوشمند ارائه گردید. با بررسی دقیق بر مطالعات ارزیابی عملکرد دانشگاه ها، خلاصه ای از این مطالعات در جدول ۱ آمده است.

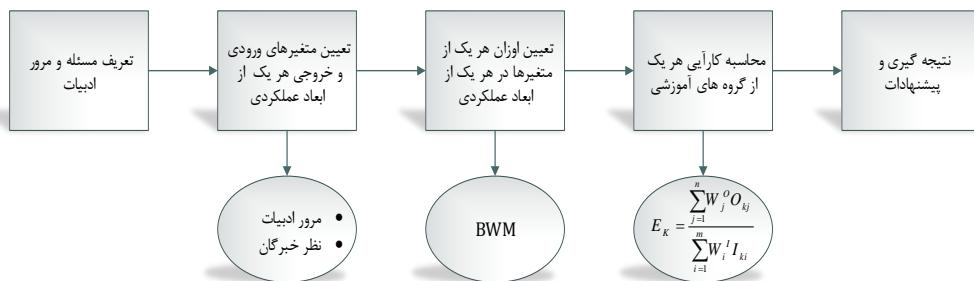
جدول ۱: مروری بر مطالعات حوزه ارزیابی عملکرد دانشگاه

کشور	حوزه			موضوع	نوبت‌نده / سال
	آموزشی	پژوهشی	کارآفرینی		
کانادا	✓	✓		کارآبی نسبی دانشگاه‌های کانادا	مک میلان و داتا (۱۹۹۸)
فنلاند	✓			ارزیابی کارآبی ارزش تحقیقات دانشگاهی	کورهونن و همکاران (۲۰۰۱)
استرالیا	✓	✓		ارزیابی کارآبی دانشگاه‌های استرالیا	ابوت و دوکولیاگوس (۲۰۰۳)
ترکیه	✓	✓		کارآبی نسبی ادارات در دانشکده مهندسی ترکیه	کوکسال و نالکاسی (۲۰۰۶)
آمریکا	✓			ارزیابی کارآبی مدیریت مهندسی ثبت نام کارآمد	کونگار و همکاران (۲۰۰۹)
ایتالیا	✓	✓		ارزیابی کارآبی در آموزش عالی	باررا و زوتی (۲۰۱۶)
اسپانیا		✓		یک مدل کارآبی سه مرحله‌ای برای ارزیابی کارآبی فنی یادگیری- آموزشی	فونتس و همکاران (۲۰۱۶)
چین	✓	✓		اندازه‌گیری ناکارآمدی دانشگاه‌های تحقیقاتی چین	یانگ و همکاران (۲۰۱۸)
يونان	✓			ارزیابی هزینه - اثربخشی سیاست های استخدام و ارتقاء دانشگاهی	تالنسولیس و همکاران (۲۰۱۸)
کلمبیا		✓		ارزیابی کارآبی موسسات آموزش عالی با در نظر گرفتن اهداف مختلف	نواس و همکاران (۲۰۲۰)
ایران	✓	✓	✓	تحقیق حاضر	

با بررسی جامع ادبیات، دیده می‌شود که برخی تحقیقات فقط به بررسی کارآبی یک بعد عملکردی دانشگاه‌ها و برخی از آنها به دو بعد (آموزشی و پژوهشی) پرداختند. با توجه به ضرورت فعالیت‌های کارآفرینانه دانشگاه‌ها گروههای آموزشی، ارزیابی کارآبی این بعد از عملکرد دانشگاهی مغفول مانده است، لذا با ارزیابی همزمان فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و کارآفرینانه، نتایج واقعی و جامع تری از عملکرد گروههای آموزشی دانشگاهی به دست می‌آید.

۳. روش شناسی تحقیق

با توجه به مسئله و هدف تحقیق حاضر، می توان این تحقیق را در زمرة تحقیقات کمی در نظر گرفت، چرا که از داده های واقعی و مدل های ریاضی برای محاسبه کارآیی واحد های تصمیم‌گیری استفاده می‌شود. همانطور که در نمودار ۱، دیده می‌شود پس از تعریف مسئله و هدف تحقیق، متغیرهای ورودی و خروجی در هر یک از ابعاد عملکردی آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی از ادبیات تحقیق و نظرات خبرگان استخراج می‌شود. در ادامه تحقیق اوزان متغیرهای علمکردی هر یک از ابعاد با استفاده از روش بهترین-بدترین (BWM) محاسبه می‌شود و در نهایت محاسبه کارآیی واحد های تصمیم‌گیری صورت می‌گیرد.

نمودار ۱: مراحل اجرای تحقیق

محاسبه کارآیی

در این قسمت روش محاسبه کارآیی واحد های تصمیم‌گیری با استفاده از روش بهترین-بدترین تشریح می‌شود. در این تحقیق، هر DMU_n خروجی با مقادیر $O_{k1}, O_{k2}, \dots, O_{kn}$ را با استفاده از m ورودی با مقادیر $I_{k1}, I_{k2}, \dots, I_{km}$ تولید می کند. اگر اهمیت n خروجی و m ورودی را به عنوان $W_1^O, W_2^O, \dots, W_n^O$ و $W_1^I, W_2^I, \dots, W_m^I$ در نظر بگیریم، فرمول محاسبه کارآیی واحد های تصمیم‌گیری به صورت زیر است:

¹ Best-Worst Method

هر $DMU (E_K)$ در نظر بگیریم، کارآیی هر $W_1^I, W_2^I, \dots, W_m^I$ به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$E_K = \frac{\sum_{j=1}^n W_j^O O_{kj}}{\sum_{i=1}^m W_i^I I_{ki}}$$

برای محاسبه کارآیی از مفهوم تقسیم مجموع خروجی‌ها بر مجموع ورودی‌ها استفاده شده‌است. قابل ذکر است که تفاوت این رابطه با مدل BWM، در یکی از محدودیت‌ها تاکید می‌کنیم که کارآیی حداقل ۱ شود، همچنین با حل هر مدل DEA برای متغیرها وزن‌های مختلفی بدست‌می‌آید. در حالی که طبق این رابطه اوزان شاخص‌ها برای همه DMU‌ها برابر فرض می‌شود که از روش بهترین-بدترین بدست‌می‌آید. مقادیر واقعی متغیرهای ورودی و خروجی می‌تواند با استفاده از یک پرسشنامه، یا از طریق مشاهده یا پایگاه‌های ثانویه جمع آوری و وزن ورودی‌ها و خروجی‌ها می‌تواند با استفاده از روش تصمیم‌گیری چند معیاره (MCDM^۱) شناسایی شود. از آنجایی که روش‌های تصمیم‌گیری چند معیاره مختلفی وجود دارد، در این مقاله از روش بهترین بدترین روش (BWM) استفاده شده‌است (رضایی^۲، ۲۰۱۵). این روش مبتنی بر نگرش مقایسات زوجی و حل مدل با برنامه ریزی خطی می‌باشد. در BWM بعد از تعیین بهترین و بدترین شاخص، میزان ارجحیت بهترین شاخص نسبت به سایر شاخص‌ها و سایر شاخص‌ها نسبت به بدترین شاخص تعیین می‌شود. این روش در مقایسه با روش AHP، از داده‌های کمتری استفاده می‌کند (با در نظر گرفتن n شاخص، در روش AHP نیاز به تکمیل ماتریس $n \times n$ می‌باشد در حالیکه در BWM فقط $2n$ داده نیاز است). همچنین میزان سازگاری BWM نسبت به AHP بیشتر

¹ Multiple Criteria Decision Making

² Rezaei

است. این در حالی است که استفاده از این روش برای تصمیم گیرندگان راحت تر و دقیق‌تر می‌باشد (سلیمی و رضایی^۱، ۲۰۱۸). این روش در مسائل مختلفی همچون بخش‌بندی تامین‌کنندگان (رضایی و همکاران^۲، ۲۰۱۵؛ بایی و همکاران^۳، ۲۰۱۷؛ رضایی و فلاح لاجیمی^۴، ۲۰۱۹)، مدیریت ریسک (ترابی و همکاران^۵، ۲۰۱۶)، مدیریت زنجیره‌تامین پایدار (احمدی و همکاران^۶، ۲۰۱۷)، انتخاب تامین‌کننده (گوپتا و باروا^۷، ۲۰۱۷؛ فلاح لاجیمی، جعفری سرونی، ۱۳۹۸)، مدیریت کمبود آب (چیتساز و آذرین‌وند^۸، ۲۰۱۷)، ارزیابی پژوهه‌های Ph.D (سلیمی و رضایی، ۲۰۱۸) و ارزیابی دستاوردهای علمی (سلیمی^۹، ۲۰۱۷) بکار رفته است. در ادامه گام‌های BWM آمده است (رضایی، ۲۰۱۵، ۲۰۱۶):

گام ۱: تعیین مجموعه متغیرها: در این مرحله m ورودی (I_1, I_2, \dots, I_m) مشخص می‌شود که این ورودی‌ها را می‌توان بر اساس بررسی ادبیات و یا نظر خبرگان جمع آوری کرد.

گام ۲: تعیین بهترین (مطلوب ترین، مهمترین) و بدترین (کم اهمیت ترین) ورودی با توجه به نظر تصمیم گیرنده. این گام تنها یک انتخاب است و هیچ عملیات یا مقایسه‌ای در این گام انجام نمی‌شود.

گام ۳: تعیین اولویت بهترین ورودی نسبت به ورودی‌های دیگر، با استفاده از یک عدد بین ۱ (اهمیت متغیر a نسبت به b است) و ۹ (متغیر a بسیار مهمتر از متغیر b است).

¹ Salimi & Rezaei

² Rezaei et al

³ Bai et al

⁴ Rezaei & Fallah Lajimi

⁵ Torabi et al

⁶ Ahmadi et al

⁷ Gupta & Barua

⁸ Chitsaz & Azarnivand

⁹ Salimi

نتیجه یک بردار بهترین متغیر نسبت به دیگر متغیرها (B0) است، به طوری که a_{Bj} ، که $A_B = (a_{B1}, a_{B2}, \dots, a_{Bm})$ ترجیح بهترین متغیر (B) را نسبت به سایر متغیرها (j) نشان میدهد. البته $a_{BB} = 1$

گام ۴: تعیین اولویت تمام متغیرهای دیگر نسبت به بدترین متغیر، با استفاده از یک عدد بین ۱ (اهمیت متغیر a نسبت به b است) و ۹ (متغیر a بسیار مهمتر از متغیر b است). نتیجه یک بردار بهترین متغیر نسبت به دیگر متغیرها (0W) است، به طوری که a_{Bj} ، که $A_w = (a_{1w}, a_{2w}, \dots, a_{nw})^T$ ترجیح سایر متغیرها (j) را نسبت به بدترین متغیر (W) نشان میدهد. البته $a_{BW} = 1$

گام ۵: بدست آوردن وزن مطلوب ($W_1^*, W_2^*, \dots, W_n^*$): هدف این است که وزن مطلوب متغیرها تعیین شود، به طوری که حداقل قدر مطلق اختلافات $|W_B - a_{Bj}W_j|, |W_j - a_{jw}W_w|$ برای همه j ها به حداقل برسد، که به صورت مدل $\min \max_j$ زیر نشان داده می‌شود:

$$\min \max_j (|W_B - a_{Bj}W_j|, |W_j - a_{jw}W_w|)$$

$$\sum_j W_j = 1$$

$$W_j \geq 0, \text{ for all } j$$

که می‌توان مدل خطی تابع فوق را به صورت زیر نوشت و با حل این مدل برنامه ریزی خطی اوزان بهینه متغیرها تعیین می‌شود.

$$\begin{aligned} & \min \xi^L \\ \text{s.t.} \quad & |W_B - a_{Bj} W_j| \leq \xi^L \quad \text{for all } j \\ & |W_j - a_{jW} W_W| \leq \xi^L \quad \text{for all } j \\ & \sum_j W_j \\ & W_j \geq 0, \quad \text{for all } j \end{aligned}$$

۴. ارائه کاربرد واقعی از مدل پیشنهادی

الگوریتم پیشنهادی تحقیق حاضر برای ارزیابی کارآیی گروه‌های آموزشی دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران طی سال‌های ۹۴ الی ۹۷ بکار می‌رود. این دانشکده در حال حاضر در رشته‌های علوم اقتصادی، حسابداری، مدیریت بازرگانی و مدیریت صنعتی در مقطع کارشناسی؛ رشته‌های علوم اقتصادی (گرایش‌های اقتصاد انرژی، اقتصاد اسلامی، توسعه اقتصادی و برنامه ریزی، برنامه ریزی سیستم‌های اقتصادی، بانکداری اسلامی)، مدیریت بازرگانی (گرایش‌های مدیریت تحول، مدیریت بازاریابی، مدیریت بازرگانی بین الملل، مدیریت اجرایی، مدیریت منابع انسانی)، مدیریت صنعتی (گرایش‌های تحقیق در عملیات، تولید و عملیات، کارآفرینی گرایش کسب و کار جدید) و حسابداری در مقطع کارشناسی ارشد و در رشته‌های علوم اقتصادی (گرایش‌های اقتصاد اسلامی، اقتصاد شهری و منطقه‌ای، اقتصاد توسعه‌ای، اقتصاد بین الملل، اقتصاد سنجی، اقتصاد بخش عمومی، اقتصاد پولی)، مدیریت صنعتی (تولید و عملیات و مدیریت سیاستگذاری علم و فناوری) و حسابداری در مقطع دکتری دانشجو می‌پذیرد. با توجه به ماهیت رشته‌های این دانشکده، عمکرد گروه‌های آموزشی در بعد کارآفرینی نیز حائز اهمیت است. از آنجاییکه فعالیت و ماهیت رشته‌های این دانشکده با هم همگون و متجانس می‌باشند، لذا متغیرهای ورودی و خروجی برای این چهار گروه

آموزشی دارای ماهیت و ارزش یکسانی می‌باشند. همانطور که در نمودار ۱ بیان شد ابتدا بعد از تعیین هدف تحقیق، متغیرهای ورودی و خروجی در هر یک از ابعاد عملکردی آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی تعیین می‌شود. بعد از شناسایی تعدادی از متغیرهای عملکردی در هر یک از ابعاد، در نهایت متغیرهای جدول ۲، به عنوان متغیرهای عملکردی انتخاب شدند. تعیین این متغیرها و نیز اوزان آنها توسط پنج نفر از خبرگان دانشگاهی که از اعضای هیئت علمی دانشگاه با حداقل سابقه ۵ سال در دانشگاه (دارای مرتبه‌های استادیار، دانشیار و استاد)، دارای سوابق در حوزه ارتباط با صنعت می‌باشند. با مطالعه ادبیات و نظرات خبرگان، متغیرهای عملکردی مطابق با جدول ۲ دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۲: اوزان متغیرهای عملکردی آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی

اعداد	نوع متغیر	متغیر	رفرنس
تعداد دانشجویان همکاران، (۲۰۰۳) (۲۰۰۶)	ورودی کارشناسی	دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد	(فلگل و ولوتاوسکی، ۲۰۱۳)، (فلگ و کارشناسی ارشد همکاران، (۲۰۰۳)، (آگاستیس و بیانکو، (۲۰۰۶)
تعداد دانشجویان (آوکیران، ۲۰۰۱) (۲۰۰۳)	ورودی دکتری	دانشجویان ورودی دکتری	(چینر، ۲۰۱۶) (چونهنس، ۲۰۰۶)، (فلگ و همکاران، (چونهنس، ۲۰۰۸) (آوکیران، ۲۰۰۱)، (آبوت و دوکولیاگوس، (۲۰۰۳)، (آگاستیس و بیانکو، ۲۰۰۶)
تعداد اعضاء هیئت علمی (چونهنس، ۲۰۰۶)	اعضا هیئت علمی	دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد	تعداد دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد
تعداد فارغ التحصیلان چونهنس، ۹	کارشناسی	فارغ التحصیلان کارشناسی	(آگاستیس و بیانکو، ۲۰۰۹)، (آگاستیس و چونهنس، ۹)
تعداد فارغ التحصیلان (فلگل ولوتاوسکی، ۲۰۱۳) (آرسیل و همکاران، ۲۰۰۹) (همکاران، ۲۰۰۹)	متغیرهای خروچی	فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد	(آوکیران، ۲۰۰۱) کارشناسی ارشد (عزیز و کارشناسی ارشد و دکتری (چانگ و همکاران، ۲۰۱۲)، (آبانکینا و کارشناسی ارشد و دکتری (چانگ و همکاران، ۲۰۱۲)
تعداد پذیرفته شدگان در همکاران، (۲۰۱۲) (چانگ و همکاران، ۲۰۱۲)	رضایت دانشجویان	دانشجویان	(چانگ و همکاران، ۲۰۱۲)، (کولبرت و رضایت دانشجویان

همکاران، (۲۰۰۰)

متغیرهای ورودی تعداد پایان نامه های ارشد (فلگل و ولوتاوسکی, ۲۰۱۳)، (کوکسل و نالکاسی, ۲۰۰۶) تصویب شده	متغیرهای تکمیلی نسبت استاد به دانشجویان (کولبرت و همکاران, ۲۰۰۰) تحصیلات تکمیلی
تعداد پایان نامه های دکتری (فلگل و ولوتاوسکی, ۲۰۱۳)، (کوکسل و نالکاسی, ۲۰۰۶) تصویب شده	
(جوهنسن, ۲۰۰۶)، (کاوه و هوآنگ, ۲۰۰۸)	هزینه گرفت
(کاوه و هوآنگ, ۲۰۰۸) همکاران، (چانگ و همکاران, ۲۰۱۲)	مقالات داخلی پژوهشی
(آوکیران, ۲۰۰۱)، (تیاحی و همکاران, ۲۰۰۹)	مقالات (Scopus) و ISI
متغیرهای خارجی طرح پژوهشی مورد تصویب (چانگ و همکاران, ۲۰۱۲)	مقالات داخلی ترویجی
کتاب های تالیف و ترجمه (چانگ و همکاران, ۲۰۱۲)	دانشگاه
تعداد کنفرانس های برگزار (فلگل و ولوتاوسکی, ۲۰۱۳)	کتاب های تالیف و ترجمه
متغیرهای ورودی تعداد دانشجویان فعال (فلگل و ولوتاوسکی, ۲۰۱۳)، (کاساراکی و کاساراکیس, ۲۰۱۰)	دانشگاه
تعداد دانشجویان فعال دکتری (وارنینگ, ۲۰۰۴)، (بیس لی, ۱۹۹۵)	کارشناسی ارشد
تعداد جلسات برگزار شده با (فلگل و ولوتاوسکی, ۲۰۱۳)	کارگاه های صنعتی
متغیرهای خروجی درآمدهای حاصل از پژوهه (بیس لی, ۱۹۹۵)، (فلگ و همکاران, ۲۰۰۳)	درآمد
تعداد کارگاه های آموزشی (فلگ و همکاران, ۲۰۰۳)	تعداد کارگاه های آموزشی
تعداد شرکت های تاسیس (فلگ و همکاران, ۲۰۰۳)	تعداد شرکت های تاسیس
شده فعال	شده فعال

در ادامه نیاز است اوزان متغیرهای عملکردی در هر یک از ابعاد تعیین شود.

طبق گام های روش BWM، ابتدا از هر یک از خبرگان تحقیق خواسته شده تا

مهمنترین و کم اهمیت ترین متغیر را در هر یک از دسته‌ها مشخص نمایند. مطابق با نظرات هر یک از خبرگان، مدلسازی روش بهترین-بدترین انجام شده و اوزان متغیرها بدست آمده است. سپس میانگین اوزان بدست آمده هر خبره به عنوان اوزان نهایی متغیرها در نظر گرفته شده است که نتایج آن در جدول ۳ دیده می‌شود. این فرآیند برای اوزان بعد نیز به همین صورت انجام گرفت تا در نهایت با استفاده از اوزان ابعاد، کارآیی کل هر یک از گروه‌های آموزشی نیز محاسبه شود. در بعد آموزشی، تعداد اعضای هیئت علمی و تعداد پذیرفته شدگان در مقاطع تحصیلات تكمیلی مهمنترین متغیرهای ورودی و خروجی محسوب می‌شوند. در بعد پژوهشی، نسبت استاد به دانشجو و تعداد طرح‌های پژوهشی مورد تصویب دانشگاه بیشترین وزن را به خود اختصاص دادند. همچنین در بعد کارآفرینی، تعداد جلسات برگزار شده با صنعت و درآمدهای حاصل از پروژه‌های صنعتی از اهمیت بالایی برخور دار هستند. طبق نظرات خبرگان، بعد آموزشی مهمنترین بعد عملکردی محسوب می‌شود. ابعاد پژوهشی و کارآفرینی در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

جدول ۳: اوزان متغیرهای عملکردی آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی

وزن	متغیر	نوع متغیر	ابعاد
۰.۰۶۵	تعداد دانشجویان ورودی کارشناسی	متغیرهای ورودی	(۰.۴۷۸)
۰.۲۰۸	تعداد دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد		
۰.۱۵۷	تعداد دانشجویان ورودی دکتری		
۰.۲۴۳	تعداد اعضاء هیئت علمی		
۰.۲۲۷	تعداد گرایش‌های تحصیلی		
۰.۰۷۰	تعداد فارغ التحصیلان کارشناسی	متغیرهای خروچی	
۰.۰۱۵۶	تعداد فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد		
۰.۱۹۵	تعداد فارغ التحصیلان دکتری		
۰.۰۳۰۳	تعداد پذیرفته شدگان در کارشناسی ارشد و دکتری		
۰.۲۷۶	رضایت دانشجویان	پژوهشی	
۰.۰۵۲۱	نسبت استاد به دانشجویان تحصیلات تكمیلی		
۰.۱۳۷	تعداد پایان نامه‌های ارشد تصویب شده		

ورودی	(۰.۲۲۴)
تعداد پایان نامه های دکتری تصویب شده	۰.۳۴۲
هزینه گرفت	۰.۱۴۴
مقالات داخلی پژوهشی	۰.۱۲۰
مقالات داخلی ترویجی	۰.۰۳۹
مقالات خارجی (Scopus) و (ISI)	۰.۲۲۰
طرح پژوهشی مورد تصویب دانشگاه	۰.۲۴۱
کتاب های تالیف و ترجمه شده	۰.۱۰۲
تعداد کنفرانس های برگزار شده توسط گروه	۰.۱۳۵
تعداد دانشجویان فعال کارشناسی ارشد	۰.۱۸۱
تعداد دانشجویان فعال دکتری	۰.۳۳۶
تعداد جلسات برگزار شده با صنعت	۰.۴۸۲
درآمدهای حاصل از پژوهه های صنعتی	۰.۵۰۱
تعداد کارگاه های آموزشی برگزار شده برای صنعت	۰.۱۹۶
تعداد شرکت های تاسیس شده فعل	۰.۳۰۲
متغیرهای خروجی	کارآفرینی (۰.۲۹۸)

بعد از تعیین اوزان هر یک از ابعاد، کارآیی هر یک از گروه های آموزشی در هر یک از ابعاد عملکردی و نیز کارآیی کل محاسبه می شود. برای محاسبه کارآیی هر یک از ابعاد عملکردی همانطور که قبلاً بیان شد از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$E_K = \frac{\sum_{j=1}^n W_j^O O_{kj}}{\sum_{i=1}^m W_i^I I_{ki}}$$

همچنین برای محاسبه کارآیی کل هر یک از گروه های آموزشی از رابطه زیر استفاده می شود که در این رابطه w_1 , w_2 و w_3 به ترتیب اوزان ابعاد آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی می باشند.

$$E_T = \sum_{K=1}^3 w_k E_k = (w_1 \times E_1) + (w_2 \times E_2) + (w_3 \times E_3)$$

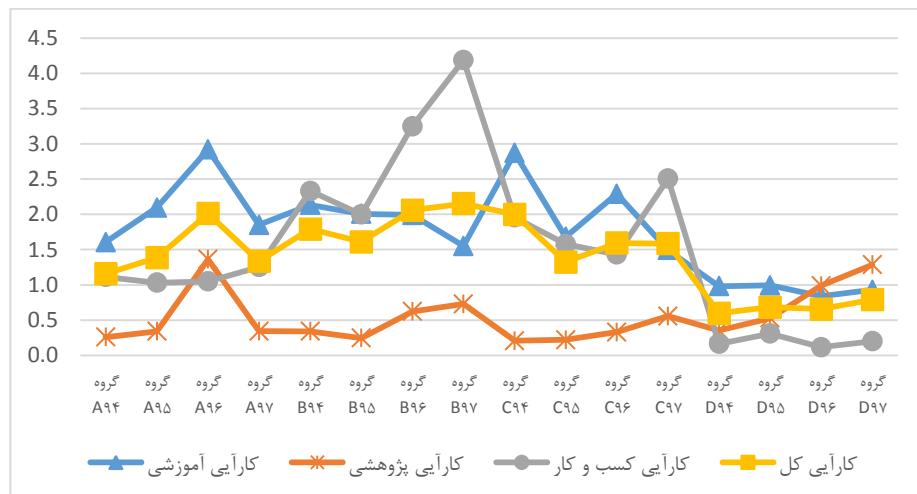
نتایج حاصل از کارآیی گروه‌های آموزشی در سال‌های مختلف در هر یک از ابعاد و نیز کارآیی کل به همراه رتبه آنها در جدول ۴ آمده است که به دلیل حساسیت‌های موجود، ۴ گروه آموزشی با حروف A، B، C و D نشان داده شده‌است و از بیان نام آن‌ها امتناع شده‌است.

جدول ۴: کارآیی گروه‌های آموزشی از منظر آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی

گروه آموزشی - سال	کارآیی آموزشی (رتبه)	کارآیی پژوهشی (رتبه)	کارآیی کارآفرینی (رتبه)	کارآیی کل (رتبه)
گروه آموزشی -A	۹۴	۰۰.۲۶۰	۱۱.۱۱۴	۱۱.۱۵۸
گروه آموزشی -A	۹۵	۰۰.۳۴۱	۱۰.۰۳۱	۱۳.۳۵۸
گروه آموزشی -A	۹۶	۰۱.۳۶۲	۱۰.۰۵۰	۲۰.۰۱۲
گروه آموزشی -A	۹۷	۰۱.۸۵۲	۱۲.۲۵۴	۱۳.۳۳۵
گروه آموزشی -B	۹۴	۰۲.۱۳۵	۲.۳۳۱	۱.۷۹۱
گروه آموزشی -B	۹۵	۰۲.۰۰۸	۰.۲۴۷	۱.۶۱۱
گروه آموزشی -B	۹۶	۰۰.۶۲۲	۳.۲۴۹	۲.۰۵۹
گروه آموزشی -B	۹۷	۰۱.۵۵۱	۴.۱۸۸	۲.۱۵۳
گروه آموزشی -C	۹۴	۰۲.۸۷۰	۰.۹۵۸	۲۰.۰۰۱
گروه آموزشی -C	۹۵	۰۱.۶۸۱	۱.۵۷۹	۱.۲۲۲
گروه آموزشی -C	۹۶	۰۲.۲۹۰	۱.۴۳۱	۱.۵۹۴
گروه آموزشی -C	۹۷	۰۱.۴۹۴	۲.۵۰۶	۱.۵۸۶
گروه آموزشی -D	۹۴	۰۰.۹۸۱	۰.۱۶۴	۰.۵۹۷
گروه آموزشی -D	۹۵	۰۰.۹۹۲	۰.۳۰۹	۰.۶۸۴
گروه آموزشی -D	۹۶	۰۰.۸۳۹	۰.۱۱۶	۰.۶۵۷
گروه آموزشی -D	۹۷	۰۰.۹۲۹	۰.۲۰۰	۰.۷۹۱

با توجه به نمودار ۲ در بین DMU‌ها، گروه آموزشی A در سال ۹۶ بالاترین عملکرد آموزشی و گروه آموزشی D در سال ۹۶ پایین ترین عملکرد آموزشی را داشته‌اند. از منظر کارآیی پژوهشی، گروه آموزشی A مربوط به سال ۹۶ مجدداً بهترین عملکرد را داشته و ضعیف ترین عملکرد مربوط به گروه آموزشی C مربوط به سال ۹۴ بوده است. کارآیی DMU در حوزه کارآفرینی و ارتباط با صنعت، گروه آموزشی B در

سال ۹۷ بالاترین کارآیی را به خود اختصاص داده و پایین ترین میزان کارآیی در گروه آموزشی D در سال ۹۶ دیده می شود. در اینجا هر یک از DMU از نظر کارآیی کل نیز رتبه بندی شده اند که در این رتبه بندی، گروه آموزشی B در سال ۹۷ بالاترین کارآیی کل (۲.۱۵۳) و گروه آموزشی D در سال ۹۶ پایین ترین کارآیی کل (۰.۵۹۷) را داشته اند.

۵. تحلیل یافته ها

در این قسمت یافته های بدست آمده از نتایج تحقیق مورد تحلیل قرار می گیرد. در مرحله اول تحقیق، اوزان متغیرهای ورودی و خروجی هر یک از ابعاد عملکردی DMU ها تعیین شد. طی جلسه مجدد با خبرگان تحقیق اوزان بدست آمده مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در بعد آموزشی، تعداد اعضای هیئت علمی بیشترین وزن (۰.۳۴۳) را در متغیرهای ورودی به خود اختصاص داد. به نظر می رسد با افزایش تعداد هیئت علمی، ظرفیت پذیرش دانشجو و نیز گرایش های رشته به ویژه در مقاطع تحصیلات

تمکیلی افزایش یافته، چرا که سبب ارتقا، توانمندی و خروجی های مطلوب گروه از منظر آموزشی خواهد شد (یانگ و همکاران، ۲۰۱۸). البته خبرگان تاکید کردند که در افزایش تعداد اعضای هیئت علمی باید توانمندی های کیفی آنها نیز مورد توجه قرار گیرد و انتخاب و پذیرش آنها بر اساس استاندارد های علمی و تخصصی سختگیرانه صورت گیرد. در بین متغیرهای خروجی، تعداد پذیرفته شدگان در مقاطع تحصیلات تمکیلی با اهمیت ترین متغیر شاخته شد، چرا که عملکرد گروه آموزشی در این متغیر نشان دهنده سطح کیفی گروههای آموزشی در دانشگاه می باشد. از طرفی سطح مطلوب این متغیر در هر گروه آموزشی ظرفیت پذیرش دانشجویان توانمند را افزایش می دهد. به عبارتی دیگر، این متغیر سبب اعتباربخشی به گروه آموزشی خواهد شد. میزان اهمیت عملکرد آموزشی گروههای آموزشی نسبت به دو بعد پژوهشی و کارآفرینی به طور قابل محسوسی بیشتر است که البته با رسالت و اهداف هر دانشگاه منطبق می باشد. در بعد پژوهشی، نسبت استاد به دانشجو در مقاطع تحصیلات تمکیلی بیشترین اهمیت را دارد. یکی از مهمترین دغدغه های دانشجویان تحصیلات تمکیلی اختصاص وقت کافی استاید راهنمای و مشاور برای پایان نامه ها و رساله ها می باشد. همچنین با افزایش تعداد اعضای هیئت علمی علاوه بر افزایش کیفیت خروجی های پژوهشی، دامنه حوزه های پژوهشی نیز افزایش می یابد (محمدی، ۱۳۸۹). در بین متغیرهای خروجی، طرح های پژوهشی مورد تصویب دانشگاه (۰۰.۲۴۱) و نیز تعداد مقالات خارجی (ISI) و Scopus (۰۰.۲۲۰) از اهمیت بالاتری برخوردار هستند. طرح های پژوهشی به هدف کاربردی کردن پژوهش در جامعه کمک کرده و می تواند شیوه های علمی و تجربی را در صنعت و جامعه به منظور بهبود و ارتقا سطح کیفی در حوزه مورد نظر پیاده سازی کند. همچنین از آنجایی که رتبه بندی دانشگاهها در دنیا، بر اساس تعداد مقالات خارجی و ارجاعات به آن مقالات می باشد، لذا عملکرد مطلوب گروههای آموزشی در این متغیر می تواند به ارتقا گروه، دانشگاه و نیز رتبه علمی کشور منجر شود. البته توجه به همکاری های پژوهشی بین المللی نیز باید مورد توجه قرار گیرد. در بعد کارآفرینی،

تعداد جلسات برگزار شده با صنعت مهم ترین متغیر ورودی و درآمد حاصل از طرح های پژوهشی به عنوان مهم ترین خروجی شناخته شده است. امروزه دولت سعی در بهبود و ارتقا سطح ارتباط بین مراکز آموزشی و دانشگاهی با صنایع را دارد. (هوآنگ و چین، ۲۰۱۷) بنابراین اساتید دانشگاه و صاحبان صنایع به دنبال برقراری ارتباط با یکدیگر هستند تا هم صنایع از تجربه و دانش علمی دانشگاه جهت رفع مشکلات و شکاف های موجود در کسب و کار خود بهره مند شوند و هم این امکان را برای اساتید جهت پیاده سازی دانش و مهارت های علمی خود و کسب تجربه و کمک به ارتقا سطح دانشگاه فراهم می کند که این مسئله اهمیت متغیر تعداد جلسات برگزار شده با صنعت را نشان می دهد. از طرفی هر ارتباطی بین صنایع و دانشگاه صورت می گیرد ضمن انتقال دانش و کمک به صنایع، برای دانشگاه درآمدهایی ناشی از این پروژه ها و همکاری ها حاصل خواهد شد که این مسئله ارتباط مستقیم بین همکاری ها و سطح درآمد را نشان می دهد.

در قسمت دوم تحلیل یافته های تحقیق، کارآیی گروه های آموزشی از منظر ابعاد سه گانه مورد بررسی قرار می گیرد. از منظر آموزشی، گروه A در سال ۹۶ دارای کمترین تعداد اعضای هیئت علمی که وزن بالایی نیز در میان متغیرهای ورودی آموزشی دارد، می باشد، چرا که مدت خدمت یکی از اعضای این گروه در سال ۹۵ به اتمام رسیده بود و به دنیال جذب هیئت علمی جدید بود. همچنین سایر متغیرهای ورودی از جمله تعداد دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد نیز در حداقل مقدار نسبت به سایر گروه های آموزشی می باشند. با توجه به ورودی اندک، دارای خروجی های مطلوب از جمله تعداد پذیرفته شدگان در مقاطع تحصیلات تکمیلی و تعداد فارغ التحصیلان دکتری می باشد. بدیهی است که هر چه میزان ورودی کمتر و خروجی بیشتر باشد، کارآیی DMU افزایش می یابد. گروه آموزشی D در سال ۹۶ دارای کمترین کارآیی آموزشی را دار بوده، چرا که دارای ورودی زیادی از جمله تعداد هیئت علمی (۲۰ عضو) و تعداد گرایش های تحصیلی زیادی نسبت به سایر DMU ها می باشد. از طرفی در

خروجی‌ها نیز به تناسب ورودی‌ها عملکر مطلوبی را نداشته است به طوری که تعداد فارغ التحصیلان دکتری به میزان قابل توجهی پایین بود. از منظر پژوهشی نیز، گروه آموزشی A در سال ۹۶ بدلیل خروجی‌های مطلوب از جمله تعداد کنفرانس و مقالات داخلی علمی پژوهشی و نیز ورودی‌های نسبتاً کمتر در مقایسه با سایر DMU‌ها، دارای بیشترین کارآیی پژوهشی می‌باشد. گروه آموزشی D که در سال‌های ۹۶ و ۹۷ کمترین کارآیی آموزشی را داشته، در حوزه پژوهشی در این دو سال دارای رتبه‌های ۲ و ۳ بود. اما گروه آموزشی C در سال ۹۴ کارآیی پژوهشی حداقلی نسبت به سایر DMU‌ها را دارد. این گروه در مجموع ورودی‌های نسبتاً بالا در همه متغیرها را اختیار کرده بود در حالی که عملکرد خیلی ضعیف و حتی مقدار صفر در سه متغیر خروجی را دارا بود. در بعد کارآفرینی نیز گروه آموزشی B در سال ۹۷ بهترین عملکرد را دارا است، چرا که ورودی‌های اندکی در دانشجوی دکتری (به طوری که در این گروه مقطع دکتری وجود ندارد) و نیز تعداد جلسات کم با صنعت را دارد. همچنین این گروه دارای حداقل خروجی در دو متغیر تاسیس شرکت و تعداد کارگاه‌های آموزشی برگزار شده برای صنعت می‌باشد. ماهیت مدیریتی این گروه آموزشی سبب می‌شود که اعضای هیئت علمی آن ارتباطات بیشتری با صنایع داشته باشند. در بعد کارآفرینی نیز همچون بعد آموزشی، گروه آموزشی D در سال ۹۶ دارای ضعیف ترین عملکرد بوده است. این DMU در مجموع دارای ورودی‌های بسیار زیاد در دانشجویان فعال دکتری و جلسات متعدد با صنعت بود. خروجی‌های این DMU در حداقل مقدار نسبت به سایر DMU‌ها است. با توجه به عملکرد سه گانه و اوزان مربوط به این بعد می‌توان کارآیی کل را برای هر یک از DMU‌ها را بدست آورد. در ارزیابی کلی عملکرد نیز دیده می‌شود که گروه آموزشی B در سال ۹۷ که رتبه‌های ۱، ۴ و ۱۱ به ترتیب در ابعاد کارآفرینی، پژوهشی و آموزشی کسب کرده، دارای بهترین عملکرد است. باید توجه داشت که این DMU درای اختلاف ناچیزی با سایر DMU‌ها در رتبه ۱۱ قرار گرفته است. گروه آموزشی D در سال ۹۴ که رتبه‌های ۱۴، ۸ و ۱۵ به ترتیب در ابعاد کارآفرینی،

پژوهشی و آموزشی کسب کرده، دارای ضعیفترین عملکرد است. البته باید خاطر نشان کرد که گروه آموزشی D در سال های مختلف چهار رتبه آخر عملکردی را کسب کردن که عمدۀ ترین دلیل آن نیز مربوط به ورودی های زیاد آن در تعداد اعضای هیئت علمی، تعداد دانشجویان تحصیلات تكمیلی در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری و نیز تعداد گرایش های تحصیلی آن می باشد.

تحلیل مقایسه ای نتایج

نتایج ارزیابی کارآیی عملکرد هر یک از DMU ها در هر یک از ابعاد عملکردی مطابق با رتبه آنها با هم مقایسه می شوند. بدین منظور از آزمون غیر پارامتری رتبه علامت دار ویلکاکسون^۱ استفاده می شود. فرضیه اصلی که برای این تحلیل بیان می شود برابر میانگین رتبه های هر یک از DMU ها در هر یک از ابعاد عملکردی و عملکرد کل می باشد. نتایج این مقایسه ها در جدول ۵ آمده است. سطح معنی داری بزرگتر از $0.05 - value \geq 0.05$ نشان می دهد که رتبه بندی بدست آمده برای ابعاد عملکردی DMU ها مستقل از هم نبوده و تفاوت معنی داری بین این رتبه بندی ها وجود ندارد. می توان استنباط کرد که عملکرد گروه های آموزشی در دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران به هم وابسته بود و نمی توان این مقوله ها را جدا از همیگر در نظر گرفت، به عبارتی دیگر، عملکرد توامان گروه های آموزشی در هر یک از این سه بعد می تواند منجر به کارآیی کل گروه های آموزشی شود.

جدول ۵: مقایسه رتبه های کارآیی گروه ها با آزمون رتبه بندی ویلکاکسون

ابعاد	نمونه	میانگین رتبه	مجموع رتبه	آماره آزمون (Z)	سطح معنی داری*
- آموزشی	رتبه های مثبت	۷	۸.۲۹	۵۸	
- پژوهشی	رتبه های منفی	۸	۷.۷۵	۶۲	-۰.۱۱۴ ۰.۹۰۹
- آموزشی	رتبه های برابر	۱	۶.۵۰	۳۹	۰ ۱
	رتبه های مثبت	۶			

Rank Test ^۱ Wilcoxon Signed

کارآفرینی	رتبه های منفی	۶	۶.۵۰	۳۹		
	رتبه های برابر	۴				
کارآفرینی - پژوهشی	رتبه های مثبت	۹	۶.۸۹	۶۲		
	رتبه های منفی	۶	۹.۶۷	۵۸	-۰.۱۱۴	۰.۹۰۹
	رتبه های برابر	۱				
آموزشی - کل	رتبه های مثبت	۵	۱۰	۵۰		
	رتبه های منفی	۱۰	۷	۷۰	-۰.۵۷۵	۰.۵۶۵
	رتبه های برابر	۱				
پژوهشی - کل	رتبه های مثبت	۹	۸	۷۲		
	رتبه های منفی	۷	۹.۱۴	۶۴	-۰.۲۰۷	۰.۸۳۶
	رتبه های برابر	۰				
کارآفرینی - کل	رتبه های مثبت	۶	۸	۴۸		
	رتبه های منفی	۸	۷.۱۳	۵۷	-۰.۲۸۹	۰.۷۷۳
	رتبه های برابر	۲				

*: آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ انجام شده است.

۶. بحث و پیشنهادات

دانشگاه‌ها در عصر اقتصاد محور، نقش مهمی در توسعه یک کشور دارند و سطح کیفی دانشگاهی به طور مستقیم با رشد و توسعه علمی کشور مرتبط خواهد بود، بنابراین ارزیابی عملکرد و کارآیی دانشگاه‌ها یک امر مهم و حیاتی است. ارزیابی عملکرد دانشگاه موضوعی مهم اما پیچیده است. دانستن اینکه آیا سیاست‌های موجود در رسیدن به اهداف مورد نظر در پیشرفت‌های آموزشی و پژوهشی مؤثر است، بسیار مهم می‌باشد. علاوه بر این، در سطح اجرایی لازم است مشخص شود که آیا تخصیص منابع به دانشگاه برای ارائه نتایج مورد انتظار به اندازه کافی کارآمد است یا خیر. برای دستیابی به هدف ارزیابی کارآیی گروه‌های آموزشی از روش بهترین-بدترین جهت وزن دهی به ورودی‌ها و خروجی‌های چهار گروه آموزشی در دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران در سال‌های ۹۴ الی ۹۷ از مناظر آموزشی، پژوهشی و کارآفرینانه استفاده شده است. با توجه به نتایج می‌توان استدلال کرد که با وجود اینکه افزایش و بهبود سطح ورودی

های یک دانشگاه مانند ظرفیت پذیرش دانشجو، تعداد گرایش ها و اعضای هیئت علمی و ... بر روی عملکرد دانشگاه و نیز توسعه آن لازم است، اما برای بهبود عملکرد و کارآبی کل باید بر روی خروجی های حاصل از تاثیر ورودی ها توجهی بیشتر اعمال شود. به عبارت دیگر عوامل کارکردی در دانشگاه از جمله اعضای هیئت علمی، دانشجویان باید تلاش حداکثری خود را بر افزایش کمیت و کیفیت خروجی ها متمرکز نمایند. همانطور که از نتایج این تحقیق بر می آید بعد از عملکرد آموزشی که هدف اصلی دانشگاهها محسوب می شود، توجه همزمان به دو بعد پژوهشی و کارآفرینی از اهمیت بالایی برخوردار است (طبرسا و همکاران، ۱۳۹۳، کلائی دارابی؛ تقواوی بیزدی ۱۳۹۷) یافته های این پژوهش می تواند به عنوان راهنمایی در تحقیقات آموزشی و پژوهشی با موضوعات مرتبط با اندازه گیری عملکرد دانشگاه باشد. هر یک از DMU ها می توانند با بررسی نمره کارآبی خود در هر یک از ابعاد، نقاط بهبود خود را بویژه در متغیرهای خروجی بررسی نمایند و راهکارهای اجرایی برای ارتقا کارآبی را مد نظر قرار دهند. در تحقیقات گذشته عموماً بر یک و یا دو بعد عملکردی آموزشی و پژوهشی دانشگاهها تمرکز شده است (ترکاشوند، آذر، ۱۳۸۴؛ گویروننت و پیپوچ^۱، ۲۰۱۸). در حالیکه نقش دانشگاه در توسعه صنعت حیاتی است و مقوله کارآفرینی در دانشگاه نیز باید ارزیابی و بهبود یابد (یانگ و همکاران، ۲۰۱۸). از این رو این تحقیق هر سه بعد عملکردی گروه های آموزشی را مورد ارزیابی قرار داد. در تحقیقات آتی پیشنهاد می شود این تحقیق را در یک گروه آموزشی در دانشگاه های منتخب کشور انجام دهنده چرا که مقایسه عملکرد آنها منطقی تر خواهد بود. همچنین ارزیابی کارآبی ارتباط با دانشگاهها را نیز می توان در صنایع مختلف ارزیابی و مقایسه نمود. از روش های ریاضی همچون تحلیل پوششی داده ای شبکه ای نیز می توان برای ارزیابی کارآبی هر یک از ابعاد عملکردی استفاده نمود.

¹ Guironnet, & Peypoch

فهرست منابع

- Abbott, M., & Doucouliagos, C. (2003). The efficiency of Australian universities: a data envelopment analysis. *Economics of Education review*, 22(1), 89-97.
- Agasisti, T., & Dal Bianco, A. (2006). Data envelopment analysis to the Italian university system: theoretical issues and policy implications. *International Journal of Business Performance Management*, 8(4), 344-367.
- Agasisti, T., & Dal Bianco, A. (2009). Reforming the university sector: effects on teaching efficiency—evidence from Italy. *Higher education*, 57(4), 477.
- Agasisti, T., & Johnes, G. (2009). Cost structure, efficiency and heterogeneity in US higher education: An empirical analysis. Efficiency and Heterogeneity in US Higher Education: An Empirical Analysis.
- Agasisti, T., Catalano, G., Landoni, P., & Verganti, R. (2012). Evaluating the performance of academic departments: an analysis of research-related output efficiency. *Research Evaluation*, 21(1), 2-14.
- Ahmadi, H. B., Kusi-Sarpong, S., & Rezaei, J. (2017). Assessing the social sustainability of supply chains using Best Worst Method. *Resources, Conservation and Recycling*, 126, 99-106.
- Alipour, A., Nasri, F. (2017). Investigation And Analysis Of Educational Performance Indices Of Imam Khomeini Naval Academy By BSC – TOPSIS. *Journal of Research on Management of Teaching in Marine Sciences*, 4(2), 45-60. [In Persian]
- Aviles-Sacoto, S. V., Cook, W. D., Güemes-Castorena, D., Benita, F., Ceballos, H., & Zhu, J. (2018). Evaluating the Efficiencies of Academic Research Groups: A Problem of Shared Outputs.
- Avkiran, N. K. (2001). Investigating technical and scale efficiencies of Australian universities through data envelopment analysis. *Socio-economic planning sciences*, 35(1), 57-80.

- Aziz, N. A. A., Janor, R. M., & Mahadi, R. (2013). Comparative departmental efficiency analysis within a university: a DEA approach. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 90, 540-548.
- Bai, C., Rezaei, J., & Sarkis, J. (2017). Multicriteria green supplier segmentation. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 64(4), 515-528.
- Bankina, I. V., Aleskerov, F. T., Belousova, V. Y., Bonch-Osmolovskaya, A. A., Petruschenko, V. V., Ogorodniyuchuk, D., ... & Zinkovsky, K. V. (2012). University efficiency evaluation with using its reputational component. *Lecture Notes in Management Science*, 4, 244-253.
- Barra, C., & Zotti, R. (2016). Measuring efficiency in higher education: An empirical study using a bootstrapped data envelopment analysis. *International Advances in Economic Research*, 22(1), 11-33.
- Beasley, J. E. (1995). Determining teaching and research efficiencies. *Journal of the operational research society*, 46(4), 441-452.
- Berbegal-Mirabent, J., García, J. L. S., & Ribeiro-Soriano, D. E. (2015). University-industry partnerships for the provision of R&D services. *Journal of Business Research*, 68(7), 1407-1413.
- Bessent, A. M., Bessent, E. W., Charnes, A., Cooper, W. W., & Thorogood, N. C. (1983). Evaluation of educational program proposals by means of DEA. *Educational Administration Quarterly*, 19(2), 82-107.
- Chang, T. Y., Chung, P. H., & Hsu, S. S. (2012). Two-stage performance model for evaluating the managerial efficiency of higher education: Application by the Taiwanese tourism and leisure department. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 11(2), 168-177.
- Chitsaz, N., & Azarnivand, A. (2017). Water scarcity management in arid regions based on an extended multiple criteria technique. *Water Resources Management*, 31(1), 233-250.
- Cinar, Y. (2016). Research and Teaching Efficiencies of Turkish Universities with Heterogeneity Considerations: Application of Multi-Activity DEA and DEA by Sequential Exclusion of Alternatives Methods.

- Colbert, A., Levary, R. R., & Shaner, M. C. (2000). Determining the relative efficiency of MBA programs using DEA. *European journal of operational research*, 125(3), 656-669.
- De Witte, K., & Rogge, N. (2010). To publish or not to publish? On the aggregation and drivers of research performance. *Scientometrics*, 85(3), 657-680.
- Fallah Lajimi, H., Jafari Soruni, Z. (2020). Suppliers Evaluation in Uncertain Conditions by Combining Dempster Shafer and Multi-Criteria Decision Making Techniques. *Journal of Executive Management*, 11(22), 115-150. [In Persian]
- Flegg, A. T., Allen, D. O., Field, K., & Thurlow, T. W. (2003). Measuring the efficiency and productivity of British universities: an application of DEA and the Malmquist approach. *University of the West of England, Department of Economics, series Discussion Papers*, 304.
- Flégl, M., & Vltavská, K. (2013). Efficiency at Faculties of Economics in the Czech Public Higher Education Institutions: Two Different Approaches. *International Education Studies*, 6(10), 1-12.
- Fuentes, R., Fuster, B., & Lillo-Bañuls, A. (2016). A three-stage DEA model to evaluate learning-teaching technical efficiency: Key performance indicators and contextual variables. *Expert Systems with Applications*, 48, 89-99.
- García Aracil, A., López Iñesta, E., & Palomares Montero, D. (2009). An analysis of the Spanish Public Universities missions in efficiency terms.
- Ghomī, H., Rahmani, M., Khakzar, M. (2017). Measuring the Research Performance of Iranian State University through Utilizing Analytic Hierarchy Process and Network Data Envelopment Analysis. *Military management*, 17(67), 141-167. [In Persian]
- Guironnet, J. P., & Peypoch, N. (2018). The geographical efficiency of education and research: The ranking of US universities. *Socio-Economic Planning Sciences*, 62, 44-55.

- Gupta, H., & Barua, M. K. (2017). Supplier selection among SMEs on the basis of their green innovation ability using BWM and fuzzy TOPSIS. *Journal of Cleaner Production*, 152, 242-258.
- Huang, M. H., & Chen, D. Z. (2017). How can academic innovation performance in university-industry collaboration be improved?. *Technological Forecasting and Social Change*, 123, 210-215.
- Johnes, J. (2006). Data envelopment analysis and its application to the measurement of efficiency in higher education. *Economics of education review*, 25(3), 273-288.
- Johnes, J., & Li, Y. U. (2008). Measuring the research performance of Chinese higher education institutions using data envelopment analysis. *China economic review*, 19(4), 679-696.
- Kao, C., & Hung, H. T. (2008). Efficiency analysis of university departments: An empirical study. *Omega*, 36(4), 653-664.
- Katharaki, M., & Katharakis, G. (2010). A comparative assessment of Greek universities' efficiency using quantitative analysis. *International journal of educational research*, 49(4-5), 115-128.
- Köksal, G., & Nalçaci, B. (2006). The relative efficiency of departments at a Turkish engineering college: A data envelopment analysis. *Higher education*, 51(2), 173-189.
- kolaei darabi, R., Taghvaeeyazdi, M. (2019). Study of the effect of educational and research dimensions on sustainable development of universities in order to present a model (Case Study of Mazandaran Islamic Azad Universities) *Scientific Journal Management System*, 7(14), 146-171. [In Persian]
- Kongar, E. L. I. F., Sobh, T. M., & Baral, M. (2009). Two-Step Data Envelopment Analysis Approach for Efficient Engineering Enrollment Management. *International Journal of Engineering Education*, 25(2), 391.
- Korhonen, P., Tainio, R., & Wallenius, J. (2001). Value efficiency analysis of academic research. *European Journal of Operational Research*, 130(1), 121-132.

- Lee, D., Kim, S., & Cha, S. H. (2014). Evaluating the effectiveness of research centers and institutes in universities: Disciplines and life cycle stages. *KJEP*, 119.
- Liang, L., Li, Z. Q., Cook, W. D., & Zhu, J. (2011). Data envelopment analysis efficiency in two-stage networks with feedback. *IIE Transactions*, 43(5), 309-322.
- Liu, J., & Li, S. (2015). Research on the ranking of university education based on Grey-TOPSIS-DEA method. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 10(8), 51-54.
- McMillan, M. L., & Datta, D. (1998). The relative efficiencies of Canadian universities: A DEA perspective. *Canadian Public Policy/Analyse de Politiques*, 485-511.
- Mehregan, M. (2008). Few models in evaluating organizational performance. Tehran: *Tehran University School of Management Publications*. [In Persian]
- Meng, W., Hu, Z., & Liu, W. (2006). Efficiency evaluation of basic research in China. *Scientometrics*, 69(1), 85-101.
- Montoneri, B., Lee, C. C., Lin, T. T., & Huang, S. L. (2011). A learning performance evaluation with benchmarking concept for English writing courses. *Expert Systems with Applications*, 38(12), 14542-14549.
- Navas, L. P., Montes, F., Abolghasem, S., Salas, R. J., Toloo, M., & Zarama, R. (2020). Colombian higher education institutions evaluation. *Socio-Economic Planning Sciences*, 100801.
- Rezaei, J. (2015). Best-worst multi-criteria decision-making method. *Omega*, 53, 49-57.
- Rezaei, J., & Fallah Lajimi, H. (2019). Segmenting supplies and suppliers: bringing together the purchasing portfolio matrix and the supplier potential matrix. *International Journal of Logistics Research and Applications*, 22(4), 419-436.
- Rezaei, J., Wang, J., & Tavasszy, L. (2015). Linking supplier development to supplier segmentation using Best Worst Method. *Expert Systems with Applications*, 42(23), 9152-9164.

- Salimi, N. (2017). Quality assessment of scientific outputs using the BWM. *Scientometrics*, 112(1), 195-213.
- Salimi, N., & Rezaei, J. (2018). Evaluating firms' R&D performance using best worst method. *Evaluation and program planning*, 66, 147-155.
- Sinuany-Stern, Z., Mehrez, A., & Barboy, A. (1994). Academic departments efficiency via DEA. *Computers & Operations Research*, 21(5), 543-556.
- Tabarsa, G., Hadizadeh Moghadam, A., Ghahramani, M., Mohebbi, S. (2014). Designing and Defining the Effective Model of Universities' Performance Appraisal. *Journal of Strategic Management Studies*, 5(19), 91-115. [In Persian]
- Thanassoulis, E., Sotiros, D., Koronakos, G., & Despotis, D. (2018). Assessing the cost-effectiveness of university academic recruitment and promotion policies. *European Journal of Operational Research*, 264(2), 742-755.
- Torabi, S. A., Giahi, R., & Sahebjamnia, N. (2016). An enhanced risk assessment framework for business continuity management systems. *Safety Science*, 89, 201-218.
- Torkashvand A, Azar A(2006). Assessing the Teaching Researching Performance With the Help of Data Envelopment Analysis Model: Teaching Groups of Humanity Sciences Faculty, *Tarbiat Modares University*, 10 (1) :1-23. [In Persian]
- Tran, C. D. T., & Villano, R. A. (2017). An empirical analysis of the performance of Vietnamese higher education institutions. *Journal of Further and Higher Education*, 41(4), 530-544.
- Tyagi, P., Yadav, S. P., & Singh, S. P. (2009). Relative performance of academic departments using DEA with sensitivity analysis. *Evaluation and Program Planning*, 32(2), 168-177.
- Warning, S. (2004). Performance differences in German higher education: Empirical analysis of strategic groups. *Review of Industrial Organization*, 24(4), 393-408.

Y, M., SH, S., F, M., SH, B. (2015). Providing a Model for evaluating universities performance (A survey study of Islamic Azad University Isfahan(Khorasgan)Branch. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 6(22), 19-38. [In Persian]

Yang, G. L., Fukuyama, H., & Song, Y. Y. (2018). Measuring the inefficiency of Chinese research universities based on a two-stage network DEA model. *Journal of Informetrics*, 12(1), 10-30.

Yang, G. L., Yang, J. B., Xu, D. L., & Khoveyni, M. (2017). A three-stage hybrid approach for weight assignment in MADM. *Omega*, 71, 93-105.